

Justitiedepartementet (L3) informerar

Sveriges ordförandeskap i EU 2023

EU:s formskyddsöversyn

Nytt skydd för geografiska beteckningar

EU-kommissionens ”patentpaket”

Det enhetliga patentsystemet

En ny patentlag

Upphovsrätt

WIPO

Sveriges ordförandeskap i EU 2023

- ❖ 23 mötesdagar i Rådsarbetsgrupperna för immaterialrätt och upphovsrätt
- ❖ Trilogförhandlingar CIGIs – 10 mötestillfällen
- ❖ Ikraftträdandet av det enhetliga patentsystemet
 - ✓ Konkurrenskrafträdet 22 maj
 - ✓ Öppningsceremoni i Luxemburg 30 maj
 - ✓ Sidoevent i samband med högnivåkonferensen om Deeptech 1 juni
 - ✓ ER slutsatser 30 juni
- ❖ Högnivåkonferens Deeptech – för en innovativ, resiliert och konkurrenskraftig inre marknad 1-2 juni

EU:s formskyddsöversyn

- Europaparlamentets och rådets direktiv 98/71/EG av den 13 oktober 1998 om mönsterskydd
- Rådets förordning (EG) nr 6/2002 av den 12 december 2001 om gemenskapsformgivning

Patrik Sundberg

EU:s formskyddsöversyn

- Liknar varumärkesöversynen
- Mer enhetliga förfaranderegler
(registreringshinder, grunder för hävning)
- Digital design
- Produkter i transit

EU:s formskyddsöversyn

- Enhetliga regler för reservdelar
 - kan som utgångspunkt skyddas
 - tillåtet för tredje part att tillverka och sälja om information om ursprung ges
 - endast formberoende reservdelar
 - övergångsperiod på 10 år

EU:s formskyddsöversyn

- Rådet antog allmän riktlinje 25 september
- Europaparlamentet väntas anta förhandlingsmandat i november
- Trilogförhandlingar under vintern
- Troligt antagande våren 2024

Nytt skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter

Mirjam Gordan

Geografiska beteckningar

Ny EU-förordning om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter

- KOM förslag våren 2022
- Triloger med EP våren 2023
- Antas hösten 2023
- Tillämpas från hösten 2025

Geografiska beteckningar

Innehåll

- Namn på produkter vars kvalité, anseende eller andra egenskaper huvudsakligen beror på det geografiska ursprunget
- Idag omfattas vin, sprit, livsmedel och jordbruksprodukter som t.ex. Champagne, Comté, Parmaskinka, Fetaost, Svensk Vodka
- Nytt regelverk omfattar hantverks- och industriprodukter som t.ex. glas, porslin, keramik, smycken – Böhmskt glas, Solingen bestick, Dalahäst
- Regler om registrering, skydd och kontroller

Geografiska beteckningar

Registreringsprocess

- Tvåstegsprocess: nationell → EU
- EUIPO ansvarig myndighet
- Medlemsstater kan få undantag från den nationella fasen om lågt intresse
- Producentgrupper ansöker
- Produktspecifikation
- Invändningsförfarande

Kollektiv rättighet

- Rätt för alla producenter inom det geografiska området som följer produktspecifikationen att använda den geografiska beteckningen
- Registrering gäller utan tidsgräns
- Kan hävas i vissa fall

Geografiska beteckningar

Förhållande till varumärken

- Varumärken kan hindra registrering om välkänt/anseende/vilseledande
- Annars utgör äldre varumärke inte hinder – istället gäller samexistens
- Registrerad geografisk beteckning kan hindra nya varumärken

Generiska namn

- Generiska namn får inte registreras
- En geografisk beteckning ska inte bli en generisk term i unionen

Domännamn

- Tvistlösningssystem ska erkänna geografiska beteckningar
- Skydd i domännamn

Geografiska beteckningar

Skyddsomfång

- Varje direkt eller indirekt kommersiellt bruk för jämförbara produkter eller andra produkter om det skyddade namnets anseende **exploateras, försvagas, urvattnas eller skadas**
- Varje missbruk, kopia eller **anspelning** (produkter eller tjänster)
- Även när **verkligt ursprung** anges och även om det följs av uttryck som "stil", "typ", "metod", "sådan som produceras i", "imitation"
- Alla andra förfaranden som kan **vilseleda konsumenten** om produktens verkliga ursprung
- Skydd för varor i transit

Geografiska beteckningar

Kontrollsystem för säkerställande av skydd

- Verifiering av produkters överensstämmelse med produktspecifikationen
- Övervakning av skyddet på marknaden och åtgärder för att stoppa eller hindra överträdelser

Offentlig-privat approach

- Egenkontroller
- Kontrollmyndigheter
- Möjlighet till delegation

Sanktioner

- Sanktionsdirektivet
- Tullförordningen

Geografiska beteckningar

Vad händer nu?

Preliminära datum

- Träder i kraft **26 november 2023**
- Börjar tillämpas **1 december 2025**
- Remittering av Ds våren 2024
- Lrr och proposition våren 2025
- Nationella särskilda skydd upphör
- Övergångsregler
- Medlemsstater kan anmäla redan skyddade namn eller **inarbetade namn** som de önskar skydda enligt förordningen den 1 december 2026

EU-kommissionens ”patentpaket”

Tre förslag med olika karaktär

Petter Söderbäck

Kommissionens ansats

Immateriellrättens viktiga roll i samhället

- Presenterades 27 april 2023 efter viss försening
- Kopplas till EU:s industristrategi från 2020 och kommissionens handlingsplan för immateriella rättigheter från samma år
- Immateriellrättsliga frågor en tydlig del av inre marknadsfrågorna, och av stort intresse för kommissionen – men komplext!

Förslag gällande tilläggsskydd

Innehåll

- Ett enhetligt tilläggsskydd för läkemedel och växtskyddsmedel. Kopplat till läkemedel eller växtskyddsmedel som skyddas av ett europeiskt patent med enhetlig verkan och har ett godkännande för försäljning. Beviljas direkt av EUIPO.
- Ett centralt förfarande; innebär att en ansökan lämnas in och granskas av EUIPO som sedan lämnar ett bindande utlåtande om ansökan ska beviljas eller avslås. Utifrån utlåtandet beviljar eller avslår patentmyndigheterna i de medlemsstater där skydd söks ansökan om tilläggsskydd. Ska prövas av en panel med representant från EUIPO och två experter från två olika MS.

Förslag gällande tilläggsskydd

Innehåll

- Avsikten är inte några materiella ändringar, utan processuella ändringar för att öka effektivitet och likforma tillämpning
- Oklarheter: säkerställa patentkunskap, språk, processfrågor m.m.

Förslag gällande tvångslicenser

Innehåll

- Göra det möjligt för kommissionen att meddela tvångslicenser med verkan i flera medlemsstater vid gränsöverskridande kriser.
- Oklarheter: behov, avgränsning, tydlighet m.m.

Förslag gällande SEP

Innehåll

- Avsikt att etablera ett system för registrering, kontroll och tidig tvistlösning kring licensnivåer för standardessentiella patent.
- Uppfattningen att licensmarknaden idag fungerar dåligt och att det skapar problem för såväl innehavare som användare.
- Internet of Things och globala faktorer av betydelse. "Framtiden?"

Förslag gällande SEP

Innehåll

- Kompetenscenter hos EUIPO, men extern kompetens ska tas in.
- Registrering, stickprov av essentialitet, obligatoriskt alternativ tvistlösningsförfarande med medling/skiljeman kring samlad licensavgiftsnivå som kan fastställas för en hel standard. Resultatet inte bindande i sig.

Förslag gällande SEP

Innehåll

- Sanktionen: begränsning i möjligheten att utnyttja immateriell rättighet.
- Oklarheter: effektivitet för användare, global påverkan, kompetens och jävsproblematik, proportionalitet, processregler, tillämpningsområde m.m.

Vad händer nu?

Förhandlingar i tidigt skede

- Översiktlig genomgång under SE ordförandeskap
- Tidigt i diskussioner, finns många frågor
- Fokus ES ordförandeskap – centralt tilläggsskyddsförfarande och SEP

Det enhetliga patentsystemet

Äntligen igång!

Louise Petrelius och Petter Söderbäck

Arbetet inför ikraftträdande

Fokus – tillräckligt stabilt

- Period för provisorisk tillämpning – etablering och rekrytering
- Startade 1 juni – slutet på mycket långt förhandlingsprojekt

Arbetet idag

Från departementets synvinkel

- Ny fas! Stötta, styra, följa...

Arbetet idag

Domstolsarbetet

- Status kring målutveckling
- Tekniska utmaningar
- Intresse, opt-outs m.m.
- Milanosätet

Det enhetliga patentskyddet

- ✓ 10 050 har ansökt om enhetlig verkan
- ✓ 9 709 registrerade med enhetlig verkan

- ✓ 20,5% infrastructure and mechanics
- ✓ 19,5% materials and production
- ✓ 18,8% health

- ✓ 71,5% engelska, 21,6 % tyska, 6,9% franska
- ✓ 68% från EPC länder
- ✓ 14% från USA
- ✓ 11 % från Japan, Korea och Kina

En ny patentlag

Marie Häggkvist

Upphovsrätt

Teresia Danielsson och Johanna Price

Vad händer på upphovsrättsområdet?

Nationellt

- Överlämnande utredningar
 - Privatkopieringsersättningen i framtiden (SOU 2022:20)
 - En oavvislig ersättningsrätt? (SOU 2022:23)
- Pågående utredningar
 - Upphovsrättens inskränkningar (Dir. 2022:125)

EU-nivå

- KOM:s uppföljning av EU-domstolens s.k. Raap-dom
- Förhandlingarna om en AI-förordning och det s.k. transparenskravet
- KOM:s nya rekommendationer om åtgärder för att förhindra illegal streaming av livesändningar

Globalt

- WIPO SCCR

Privatkopieringsersättningen i framtiden (SOU 2022:20)

Nuvarande ordning

Ersättningen regleras genom tariffer i lag, baseras på lagringsutrymme.

Ersättningen betalas av näringsidkare som tillverkar eller importerar anordningar som är särskilt ägnade åt privatkopiering.

Copyswede fördelar ersättningen till upphovsmän till skyddade verk som sänts ut i ljudradio eller television eller som har getts ut på anordningar genom vilka de kan återges.

Privatkopieringsersättningen i framtiden (SOU 2022:20)

Bakgrund och direktiv

Behov av förändring har framförts från elektronikbranschen, rättighetshavarna och i ett tillkännagivande från riksdagen (bet. 2017/18:NU14 punkt 2 rskr 2017/18:278).

Den tekniska utvecklingen och nya beteendemönster kan antas ha lett till skillnader vad som privatkopieras, omfattning m.m. Lagringskapaciteten på den anordningar som används för att lagra kopior har ökat och förekomsten av multifunktionella anordningar har ökat väsentligt.

Är den hittillsvarande ordningen för snäv i fråga om vilka som omfattas av rätten till ersättning?

Privatkopieringsersättningen i framtiden (SOU 2022:20)

Utredningens förslag

- Inte lämpligt att skapa en statlig ersättningsordning
- Privatkopieringsersättning ska betalas in av näringsidkare som tillverkar, inför eller från utlandet säljer anordningar som i betydande utsträckning används för privatkopiering.
- Ersättningen ska betalas till en rättighetshavarorganisation (Copyswede) och i form av en avgift på vissa anordningar.
- Ett visst ansvar för att fastställa privatkopieringsersättningen ska flyttas till staten genom en myndighet (privatkopieringsnämnden).
- Förslag på nya regler för vem som ska omfattas av rätten till ersättning.

Privatkopieringsersättningen i framtiden (SOU 2022:20)

Remissutfall

- Blandat remissutfall
- Synpunkter kring förslaget överensstämmelse med regeringsformen

En oavvislig ersättningsrätt? (SOU 2022:23)

Bakgrund, direktiv

Finns behov av en särskild rätt till ersättning vid tillgängliggörande av verk och framföranden i ”on-demand”-tjänster?

Finns behov av ett nytt, frivilligt system för tvistlösning utom domstol?

En oavvislig ersättningsrätt? (SOU 2022:23)

Utredningens förslag

- Utredningen...
 - fann inte tillräckliga skäl att införa en oavvislig ersättningsrätt
 - föreslog ett starkare skydd för utövande konstnärer vid överlåtelser
 - föreslog att PRV ges i uppdrag att tillhandahålla ett register över medlare

Utredningen om upphovsrättens inskränkningar (Dir. 2022:125)

- En särskild utredare ska se över upphovsrättslagens bestämmelser om inskränkningar i upphovsrätten
- Syftet är att åstadkomma ett tydligare/modernare regelverk
- Utredaren ska föreslå de författningsändringar som behövs
- Uppdraget ska redovisas senast den 19 januari 2024

Utredningen om upphovsrättens inskränkningar (Dir. 2022:125)

- Något om bakgrunden och behovet av en utredning
- En fullständig översyn, men fem frågor i fokus
 - 1) Reglerna om namn- och källangivelse
 - 2) Trestegsregeln
 - 3) Parodier och liknande uttryck
 - 4) Möjligheterna att återge konstverk på offentlig plats
 - 5) Nyhetsrapportering

KOM:s uppföljningen av EU-domstolens s.k. Raap-dom (C 265/19)

- Rör villkoren för ersättning avseende inspelad musik från tredjeländer som spelas inom EU
- KOM:s uppföljning och diskussionerna på EU-nivå
 - Konsultation hösten 2022, studie våren 2023 (splittrat utfall)
 - Fortsatt konsultation hösten 2023
 - Riktat sig till medlemsstater och berörda aktörer (rättighetshavare, användare m.fl.)
 - DL den 12 november 2023
- Mer info: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/consultations/targeted-consultation-conditions-remuneration-music-performers-and-record-producers-third-non-eu>

Förhandlingarna om en AI-förordning och det s.k. transparenskravet

2. For the purpose of paragraph 1, the provider of a foundation model shall:

c) without prejudice to Union or national or Union legislation on copyright, **document and make publicly available a sufficiently detailed summary of the use of training data protected under copyright law.**

KOM:s nya rekommendation om åtgärder för att förhindra illegal streaming av livesändningar

- antogs i maj 2023
- medlemsstater och marknadsaktörer uppmanas att vidta åtgärder som syftar till att bekämpa illegal streaming av direktsända idrotts- och kulturevenemang (ex. ligamatcher, fotbolls-EM, OS och konserter)
- handlar bl.a. om ”notice and takedown-regler” för snabbt avlägsnande av illegalt innehåll och dynamiska blockeringsförelägganden riktade mot mellanhänder, ex. internetleverantörer
- utvärdering senast november 2025 – därefter ska KOM ta ställning till om det krävs ytterligare åtgärder på EU-nivå
- <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sv/library/recommendation-combating-online-piracy-sports-and-other-live-events>

WIPO SCCR

- Förhandlingarna om ett nytt broadcasting treaty

WIPO IGC och SCT

Två diplomatkonferenser 2024

- Ett rättsligt instrument om genetiska resurser och associerad traditionell kunskap (patent)
- Ett formaliakonvention för registrering av formgivning (Design Law Treaty)

TACK FRÅN JU/L3!

